

Debatt & meninger

Dødelig personvern

Debatt

Torkel Steen,
overlege dr. med., Oslo
universitetssykehus HF

Personvern er viktig, men må pasienter dø av det», spør Aftenposten 15. desember. Foranledningen er at Norge ikke har et sentralt register over pasienter som har implantert pacemaker eller hjertestarter. Av hensyn til «personvernet» har man insistert på en struktur som har vist seg for vanskelig å etablere. Et dansk, EU-godkjent register er ikke sikkert nok for Oslo universitetssykehus. Da får heller pasientsikkerheten lide. Aftenposten skriver at et enøyd fokus på personvern går ut over pasientsikkerheten. Det stemmer, og Aftenposten skal ha honnør for å ha satt saken på dagsordenen.

Ikke sikkert nok for Norge

At «personvernet» truer pasientvernet gjelder imidlertid ikke bare mangelen på et nasjonalt, sentralt pacemakerregister:

Pasienter kan få en boks på nattbordet som kommuniserer med hjertestarteren eller pacemakere hver natt: hjemmemonitorering. Truende feilfunksjon i implantatet eller alvorlige rytmeforstyrrelser hos pasienten blir rapportert til sykehuset straks. Det skjer via en server i utlandet. Som det meste annet vi driver med på nett. Hele den vestlige verden godkjente disse systemene for mange år siden. De er trygge som nettbanken. Men ikke i Norge. Personvernombudet ved Oslo universitetssykehus krevde spesialløsninger. Det som var sikkert i verden ellers, var ikke godt nok for norsk «personvern». Leverandørene av utstyret brukte flere år og millioner av euro på å lage egne dataløsninger

Vi brøt personvernombudets lovtolkning og ga de sykeste pasientene den forbudte hjemmemonitoreringen, skriver innleggsforfatteren (bildet). FOTO: JAN T. ESPEDAL

ger for lille Norge. Pasientene ventet. Og norske sykehus må selvsagt bære kostnaden til slutt. I ventetiden brøt vi Personvernombudets lovtolkning og ga de sykeste forbudt hjemmemonitorering. Leger prioriterer pasientsikkerhet. Nå er hjemmemonitorering på plass for fire av fem produsenter. Men det særnorske «personvernet» forsinket og fordyret prosessen betydelig.

En alvorlig trussel

«Personvern» vs. pasientsikkerhet er en daglig utfordring i sykehusene. Har jeg som overlege lov å se i journalen hvordan det har gått med en pasient jeg ga råd om? Nei, da må jeg kontakte pasienten og be om tillatelse til journalinnsyn. Det sier personvernombudet ved Oslo universitetssykehus, blant annet i det obligatoriske kurset «PIP - Personvern i Praksis», som vi må knote oss gjennom årlig. Leger lærer av sine suksesser og ikke minst av sine feil. For vi tar feil av og til, og vi må få vite om det. Å hindre effektiv tilbakemelding er en alvorlig trussel mot pasientsikkerheten. Nå og i fremtiden. Norge har ikke spesialisteksamener, men stoler på erfaringsbasert spesialistopplæring. Hvordan den skal fungere uten effektiv, lovlig adgang til å se hvordan det går med pasientene, vet antagelig personvernombudet? Heldigvis bryter alle sykehusleger jeg kjenner, Personvernombudets lovtolk-

Det som
var sikkert
i verden
ellers, var
ikke godt
nok for
norsk
«person-
vern».

”

ning på dette punkt. Vi følger opp våre pasienter og lærer av eventuelle feilvurderinger. Selv om en mektig «personvern»-byråkrat sier vi ikke skal.

Har jeg lov å finne frem bilder og EKG fra journalene til bruk i undervisning? Nei, ikke uten å spørre hver pasient om lov. Selv om alt blir anonymisert. Skal vi praktisere det, vil undervisningen av legestudenter og leger i spesialistutdanning stoppe opp.

Faks er trygt. Internett farlig.

Diabetespasienter kan linke sin blodsukermåler til elektronisk diabetesdagbok på nett. Pasient og lege får presis oversikt. I Norge er det farlige greier. På et allmøte om personvern høsten 2017 ble dette holdt frem som skrekkeeksempel av personvernombudet ved Oslo universitetssykehus. Personvern mot pasientsikkerhet.

Når vi får en pasient fra et annet sykehus, kan jeg ikke se vedkommendes journal der. Jeg må få utvalgte sider fakset over. Faks er jo så trygt. Internett er for farlig. I mangel av effektive, raske nettløsninger sender legene røntgenbilder og EKG via sine mobiltelefoner i akutsituasjoner. Det er ulovlig. Men av og til nødvendig for å gi pasienten trygg og rask behandling.

Norge trenger en mer tidsmessig personvernlovgivning. Eller et personvernombud som tolker reglene med pasientsikkerheten som første prioritet.

Debattredaksjonen

DEBATTREDAKTØR
Erik Ternes

Adresse:
Aftenposten, Debatt,
Boks 1178, 0107 Oslo

KRONIKK
E-post:
kronikk@aftenposten.no

Kronikk: Maks. 6000 tegn
inkl. mellomrom.
Legg ved portrettfoto.

DEBATT
E-post:
debatt@aftenposten.no

Hovedinnlegg: 3000 tegn
inkl. mellomrom.
Legg ved portrettfoto.

Kortinnlegg: 400–1500 tegn.

KRONIKKER/
DEBATTINNLEGG
PÅ NETT
aftenposten.no/meninger

Aftenposten returnerer
ikke artikler som blir
sendt på papir.